

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin

Michał Przepiera

pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
tel. + 4891 43 51 100, fax + 4891 42 30 806
mprzepie@um.szczecin.pl • www.szczecin.eu

Szczecin, 31.03.2017

Sz.P.
Mariusz Bagiński
Przewodniczący
Rady Miasta Szczecin
w miejscu

Dotyczy: sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2016 roku.

W nawiązaniu do treści Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r., przekazuję w załączeniu sprawozdanie z wykonania **Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii** w 2016 roku.

Z wyrazami szacunku

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Michał Przepiera

Adam Ciemniak
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Adam Ciemniak

SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2016 ROK

I. INFORMACJE OGÓLNE

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii (skrót GPPN) na 2016 rok został opracowany na mocy Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku i przyjęty przez Radę Miasta Szczecin w drodze Uchwały Rady Miasta nr XIV/338/15 z dnia 15 grudnia 2015 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok.

Dokument obejmował następujące zadania własne gminy:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Program został opracowany w oparciu o następujące dane diagnostyczne dotyczące zjawiska narkomanii w Szczecinie:

- 1) Raport końcowy dotyczący konsumpcji substancji psychoaktywnych, w szczególności alkoholu i narkotyków przez mieszkańców Szczecina, opracowany przez dr n. zdr. Marię Jasińską na podstawie badań przeprowadzonych przez IPS Instytut Badawczy we Wrocławiu w 2012 roku;
- 2) Badanie Europejskiego Programu Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD 2012;
- 3) dane sprawozdawcze organizacji pozarządowych, finansowanych przez Gminę Miasto Szczecin w latach 2010-2014;
- 4) „Substancje psychoaktywne. Postawy i zachowania. Raport z badań.” Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie, Wydział Współpracy Społecznej, rok 2011;
- 5) opinie lokalnych ekspertów (lekarze, terapeuci, samorządowcy) dotyczące aktualnych wzorów używania narkotyków;
- 6) opinie użytkowników narkotyków.

GPPN na 2016 roku był kontynuacją zadań prowadzonych na terenie Gminy Miasto Szczecin w latach poprzednich, a jego wykonawcami byli:

- Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin;
- Biuro ds. Organizacji Pozarządowych Urzędu Miasta Szczecin;
- lokalne media, instytucje i organizacje pozarządowe oraz grupy samopomocowe funkcjonujące w Szczecinie.

II. CELE PROGRAMU

Przedmiotem zainteresowania GPPN na 2016 rok było przede wszystkim ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych poprzez następujące działania:

- 1) utrzymanie dostępności do bezpłatnej oferty pomocowej w zakresie przeciwdziałania narkomanii (profilaktycznej, terapeutycznej, rehabilitacyjnej, psychospołecznej) dla rodziców i dzieci oraz osób dorosłych uzależnionych od środków psychoaktywnych, przyjmujących szkodliwie i eksperymentujących;
- 2) kontynuacja lokalnych działań związanych z poprawą stanu wiedzy mieszkańców Szczecina na temat dostępnej lokalnie oferty pomocowej instytucji i organizacji pozarządowych oraz grup samopomocowych;
- 3) podniesienie poziomu wiedzy wśród mieszkańców Szczecina (w tym osób zawodowo zaangażowanych w przeciwdziałanie narkomanii) o narkotykach i narkomanii, istoty uzależnienia, rodzajów substancji psychoaktywnych oraz nieodpłatnej oferty pomocy instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie miasta;
- 4) kontynuacja wsparcia na rzecz społeczności lokalnej poprzez dofinansowanie nowatorskich inicjatyw własnych instytucji i organizacji pozarządowych;
- 5) kontynuacja realizacji zadań z zakresu redukcji szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych spowodowanych narkotykami i narkomania;

Działania te były realizowane w następujących obszarach: profilaktyka, zmniejszenie popytu na narkotyki, ograniczenie podaży, współpraca instytucjonalna, badania i monitoring.

III. WYKONANE ZADANIA I OSIĄGNIĘTE REZULTATY

Cele GPPN na 2016 rok zostały zrealizowane poprzez następujące działania:

1) *Terapia i psychoterapia indywidualna i grupowa skierowana do użytkowników narkotyków: osób uzależnionych przyjmujących narkotyki w sposób szkodliwy oraz ich bliskich.*

Zadanie zostało zrealizowane przez organizacje pozarządowe na podstawie otwartego konkursu ofert.

Wykonawcy zadania:

- Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” (85 000 zł)
- Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Szczecinie (85 000 zł)

Łączna kwota dotacji: **170 000 zł**

Ogólna liczba osób, które skorzystały z oferty: **3372**

- **Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”**

Zakres wykonanych działań:

- a) poradnictwo telefoniczne – podczas dyżurów udzielane były informacje, jak pomóc dziecku uzależnionemu, jak rozpoznać pierwsze symptomy uzależnienia, jakie są objawy i konsekwencje zażywania poszczególnych substancji psychoaktywnych. Udzielano także wsparcia emocjonalnego dla osób, które są w sytuacji kryzysowej i potrzebują zrozumienia;
- b) poradnictwo pierwszego kontaktu – podczas dyżurów przeprowadzono konsultacje, wsparcie, edukację na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych, mechanizmów uzależnień, a także udzielono informacji, gdzie szukać pomocy oraz mobilizowano do dalszych działań;
- c) diagnoza poziomu uzależnienia – przeprowadzona przez lekarza psychiatrę oraz specjalistę terapii uzależnień według klasyfikacji ICD-10;
- d) pomoc psychologiczna – przeprowadzona przez psychologa z wykorzystaniem wystandaryzowanych narzędzi, która polegała na wykonaniu pogłębionej diagnostyki osobowości, ocenie procesów poznawczych, ocenie innych dyspozycji psychicznych oraz ustaleniu diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego;
- e) grupa wsparcia dla rodziców – podczas spotkań prowadzono edukację, udzielano wsparcia emocjonalnego, mobilizowano do działania i walki z nałogiem dziecka oraz zmiany dotychczasowych zachowań rodziców;
- f) terapia indywidualna – przeprowadzona przez terapeutów uzależnień, która nastawiona była na poprawę jakości życia, rozpoznawanie sytuacji nawrotu, nabywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, poprawę kontaktów z rodziną i innymi ludźmi, nabywanie umiejętności rozpoznawania nacisków wewnętrznych i zewnętrznych oraz przeciwstawiania się im, nabywanie umiejętności podejmowania decyzji, szukania wsparcia i udzielania pomocy innym;
- g) systemowa terapia rodzin – przeprowadzona przez terapeutów uzależnień, podczas której przekazywane były informacje na temat fizjologicznych i psychicznych efektów działania narkotyków oraz sposobów rozpoznawania, czy dziecko jest pod ich wpływem. Terapia polegała również na systemowej interpretacji procesów zachodzących w rodzinie osoby wchodzącej w nałóg, roli rodziny w powstawaniu uzależnienia, jak i wychodzenia z nałogu, współuzależnienia i złudnym poczuciu wyzdrowienia po krótkim okresie abstinencji;
- h) pomoc prawna.

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) liczba odbiorców: **2495**;
- b) przeprowadzono 472 godziny poradnictwa (w tym telefonicznego) dla 1477 osób;
- c) grupa wsparcia dla członków rodzin – w grupie udział wzięły 704 osoby/104 godziny działań;
- d) diagnostyka dla osób uzależnionych i członków ich rodzin - 234 osoby;
- e) psycholog przeprowadził konsultacje dla 9 osób (konsultacje były połączone z psychotestami);
- f) indywidualna terapia uzależnień – odbyło się 330 sesji, z których skorzystało 37 osób;
- g) z terapii rodzin skorzystała jedna rodzina 4-osobowa;
- h) z porady prawnej skorzystało 30 osób;

i) działania realizowane były w terminie 17.02.2016-31.12.2016.

• **Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna w Szczecinie**

Zakres wykonanych działań:

- a) poradnictwo (indywidualne, rodzinne oraz w formie telefonicznej i internetowej) – podczas dyżurów udzielane były porady, informacje oraz wsparcie w sytuacjach kryzysowych;
- b) poradnictwo pierwszego kontaktu – polegało na budowaniu dobrego kontaktu z odbiorcami, redukowaniu niepokoju i lęku wynikającego z nieznannej i stresującej sytuacji. Podczas dyżurów przeprowadzono wywiad dotyczący zgłaszanych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, poznano oczekiwania oraz kierowano do adekwatnych form pomocy lub placówek świadczących pomoc;
- c) terapia CANDIS dla problemowych użytkowników marihuany – realizowana była metodami poznawczo-behawioralnymi z zastosowaniem metody dialogu motywującego. Sesje terapeutyczne dostarczały wiedzy oraz podnosiły umiejętności w zakresie radzenia sobie z nawrotami oraz były nastawione na rozwiązywanie problemów. Sesje miały charakter indywidualnych spotkań w poradni;
- d) konsultacje specjalistyczne – przeprowadzone były w formie indywidualnej przez specjalistów terapii uzależnień lub psychologa klinicznego i polegały na zdiagnozowaniu poziomu uzależnienia, określeniu problemów i czynników ryzyka uzależnienia oraz ustaleniu adekwatnej formy leczenia;
- e) interwencje kryzysowe – polegały na złagodzeniu objawów kryzysu, przewróceniu równowagi psychicznej i zdolności samodzielnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- f) rozmowa motywująca – skierowana była do osób zgłaszających się do poradni w celu zwiększenia poziomu motywacji do zmiany i udziału w proponowanych zajęciach. Terapeuci przeprowadzali klienta przez koło zmiany lub motywowali do podjęcia pracy nad zmianą;
- g) interwencja kryzysowa – interwencje dotyczyły rodziców osób zagrożonych uzależnieniem. Rodzice zgłaszali się na skutek utraty poczucia bezpieczeństwa, przykrych stanów emocjonalnych, zagubienia, braku umiejętności psychospołecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez dziecko. Interwencje polegały na wspieraniu klientów w przeżywaniu przykrych stanów, określeniu problemu wspólnie z klientem oraz poszukiwaniu rozwiązań i przywróceniu wiary we własne siły;
- h) krótka interwencja terapeutyczna – skierowana była do osób, które nie mogą, nie chcą lub nie potrzebują uczestniczyć w terapii. Polegała na rozwiązaniu konkretnego problemu poprzez omówienie sytuacji, występujących trudności i zasobów do rozwiązania oraz motywowaniu do podjęcia konstruktywnej zmiany. Odbiorcy analizowali swoją sytuację w celu zwiększenia świadomości zysków i strat używania substancji psychoaktywnych;
- i) terapia współuzależnienia – podczas spotkań identyfikowano problemy związane ze współuzależnieniem, przekazywano wiedzę na temat jego mechanizmów oraz opracowywano strategię przezwyciężenia nawyków i rozwiązywania problemów w relacjach;
- j) psychoterapia indywidualna – działanie było realizowane przez specjalistów terapii uzależnień. Spotkania miały formę indywidualnych sesji skoncentrowanych na rozwiązaniach i oparte były na modelu terapii zwiększającej motywacji. Działanie było skierowane na dokonanie zmian związanych z używaniem substancji i podjęcie strategii zdrowego radzenia sobie z problemami;

- k) grupa wsparcia dla młodzieży – skierowana była do osób używających narkotyków w sposób problemowy. Polegała na przepracowaniu problemów interpersonalnych i pokonaniu ograniczeń blokujących rozwój osobisty. W grupie za pomocą informacji zwrotnych i konfrontacji uczestnicy poznawali swoje zasoby i wspierali się w przezwyciężaniu trudności. Na zajęciach uczestnicy rozwiązywali swoje problemy, wspierali się w abstynencji, podejmowali refleksję nad rolą narkotyków w ich życiu oraz ich wpływem na realizację celów życiowych;
- l) grupa wsparcia dla osób utrzymujących abstynencję – podczas spotkań rozwijano motywację do wytrwałości w utrzymaniu abstynencji oraz podejmowania konstruktywnych zmian w życiu. Uczestnicy uczyli się od siebie wzajemnie nowych umiejętności, poznawali siebie, konfrontowali się ze sobą swoimi wewnętrznymi konfliktami, zasobami i ograniczeniami. Uczestnicy wzmacniali zachowania prozdrowotne i redukowali destrukcyjne. Realizatorami działania było dwóch specjalistów terapii uzależnień;
- m) wsparcie procesu readaptacji – skierowane było do osób utrzymujących abstynencję po ukończonym leczeniu. Polegało na konstruowaniu krótkoterminowych i długoterminowych planów bazujących na aktualnych problemach, zasobach i potrzebach osoby uzależnionej. Modyfikowano plan zdrowienia adekwatnie do możliwości osoby. Zajęcia odbywały się w formie indywidualnych spotkań, na których motywowano do rozwijania umiejętności psychospołecznych;
- n) warsztaty umiejętności psychospołecznych – tematem pracy była skuteczna komunikacja interpersonalna i asertywność. Warsztaty realizowane były przez dwóch specjalistów terapii uzależnień. Przeprowadzono spotkania dla trzech grup osób utrzymujących abstynencję, osób problemowo używających substancji psychoaktywnych, rodzin i bliskich utrzymujących abstynencję;
- o) zajęcia informacyjno-edukacyjne – skierowane były do osób eksperymentujących, używających problemowo substancji psychoaktywnych oraz ich bliskich. Polegały na przekazaniu informacji dotyczących działania i zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Omawiano jak przeprowadzić testy na obecność narkotyków, mówiono o sposobach rozpoznawania osób pod wpływem narkotyków, mechanizmach uzależnienia, kwestiach prawnych dotyczących używania narkotyków oraz formach pomocy i instytucjach pomocowych. Zajęcia odbywały się w poradni w formie ustrukturalizowanej, obejmującej wykład, pracę warsztatową w małych grupach oraz dyskusję;
- p) warsztat rozwoju osobistego – zajęcia polegały na określeniu swoich mocnych i słabych stron, wzmocnieniu poczucia wartości, analizie obszarów ograniczających rozwój, ćwiczeniu konstruktywnych zachowań, określeniu i przepracowaniu trudności w relacjach z innymi. Trenowano pokonywanie swojego najważniejszego ograniczenia w kontaktach interpersonalnych i planowano strategie potrzebne do dalszego rozwijania swoich potencjałów w procesie zdrowienia;
- q) warsztaty umiejętności rodzicielskich – podczas zajęć udzielono wsparcia w rozwiązaniu problemów rodzinnych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Zajęcia prowadzone były metodami aktywizującymi ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru praktycznego;
- r) grupa wsparcia dla rodzin – działanie zrealizowane ze środków własnych. Otwarta grupa spotkaniowa dla rodzin osób zagrożonych narkomanią i używających narkotyków. Podczas spotkań uczestnicy dzielili się swoimi problemami, zwiększali świadomość swojego zasobu funkcjonowania wśród ludzi, mieli też możliwość nawiązywania satysfakcjonujących relacji z innymi;

- s) warsztaty zapobiegania nawrotom – skierowane były do osób po ukończonym leczeniu wstępnym, zajęcia odbywały się metodą warsztatową na podstawie opracowanych scenariuszy następującymi metodami: psychorysunek, praca z ciałem, ogrywanie scenek, wizualizacje oraz karty pracy. Warsztaty tematyczne obejmowały następujące zagadnienia: identyfikacja sygnałów ostrzegawczych, strategie radzenia sobie z nawrotami, analiza czynników wyzwalających nawrót, radzenie sobie ze stresem, uczuciami, konfliktami, poszukiwanie i tworzenie systemu wsparcia. Warsztaty prowadzone były przez certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień;
- t) kierowanie do innych placówek – działanie polegało na ustaleniu odpowiedniej formy pomocy, znalezieniu placówki i ustaleniu z placówką przyjęciu osoby kierowanej.

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) liczba odbiorców: **877**;
- b) poradnictwo indywidualne, rodzinne i I-go kontaktu 360 osób/921h;
- c) terapia dla problemowych użytkowników marihuany 25 osób/240h;
- d) konsultacje specjalistyczne 79 osób/140h;
- e) interwencja kryzysowa 48 osób/106h;
- f) rozmowa motywująca 64 osoby/220h;
- g) krótka interwencja terapeutyczna 23 osoby/109h;
- h) terapia współuzależnienia 4 osoby/32h;
- i) psychoterapia indywidualna 12 osób/153h;
- j) grupa wsparcia dla młodzieży 13 osób/18h;
- k) grupa wsparcia dla osób utrzymujących abstynencję 25 osób/240h;
- l) wsparcie procesu readaptacji 43 osoby/184h;
- m) warsztaty umiejętności psychospołecznych 34 osoby/36h;
- n) zajęcia informacyjno-edukacyjne 16 osób/3h;
- o) warsztat rozwoju osobistego 12 osób/6h;
- p) warsztaty umiejętności rodzicielskich 26 osób/48h;
- q) grupa wsparcia dla rodzin 68 osób/129h;
- r) warsztaty zapobiegania nawrotom 25 osób/54h;
- s) ograniczono liczbę osób, które uzależniają się od narkotyków, zaobserwowano wzrost poziomu wiedzy na temat substancji psychoaktywnych oraz wiedzy na temat mechanizmów uzależnienia;
- e) nastąpił wzrost poziomu umiejętności radzenia sobie z głodem narkotykowym oraz umiejętności w kontekście radzenia sobie z nawrotami;
- f) odbiorcy zostali wyposażeni w odpowiednie kompetencje społeczne i rodzicielskie w obszarze kontaktów interpersonalnych, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych oraz wspierania dziecka;
- f) działania realizowane były w terminach 05.02.2016-31.12.2016.

2) *Wdrażanie i kontynuacja programów z zakresu profilaktyki selektywnej skierowanych do osób zagrożonych narkomanią: dzieci, młodzieży i dorosłych.*

Zadanie zostało zrealizowane przez organizacje pozarządowe na podstawie otwartego konkursu ofert.

Wykonawcy zadania:

- Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” (40 000 zł)
- Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Szczecinie (60 000 zł)

Łączna kwota dotacji: **100 000 zł**

Ogólna liczba osób, które skorzystały z oferty: **350**

- **Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”**

Zakres wykonanych działań:

- a) działania podejmowane w zakresie realizacji zadania odbyły się na spotkaniach interwencyjnych przy zastosowaniu procedury krótkiej interwencji;
- b) podczas rozmowy przeprowadzano rozmowę kwalifikacyjną i diagnozę specjalisty terapii uzależnień lub lekarza psychiatry;
- c) spotkania indywidualne – wczesna interwencja – zajęcia prowadzone były przez specjalistów terapii uzależnień. Polegały na motywowaniu do podjęcia konstruktywnej zmiany. Podczas spotkań stosowano salutogenezę, która pomagała uczestnikom uświadomić sobie, że pomimo znajdowania się w trudnej sytuacji, mogą sobie radzić za pomocą konstruktywnych metod. Spotkania indywidualne podzielone były na trzy części:
 - wprowadzenie, poznanie się, omówienie celu spotkań i potrzeb klienta (nie problemów). Określenie zasobów i mocnych stron (nie deficytów i zaburzeń) i dotychczasowych osiągnięć,
 - identyfikacja różnych wzorów używania, pogłębienie wiedzy na temat rozwoju uzależnienia oraz zdolności do identyfikacji i oceny sytuacji ryzykownych, a także przegląd własnego używania narkotyków,
 - wyznaczenie osobistych celów oraz drogi ich osiągnięcia, wskazanie miejsc wsparcia oraz pokonanie oporu przed skorzystaniem z pomocy, a także poznanie aspektów prawnych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) liczba odbiorców: **70**;
- b) z diagnostyki skorzystało 70 osób, a w spotkaniach indywidualnych odbywających się raz w tygodniu systematycznie uczestniczyło 57 osób;
- c) część osób przerwała program po 2-3 spotkaniach (nie stawili się na kolejne z niewiadomych przyczyn);
- d) zaobserwowano, że wśród pacjentów uległa modyfikacji pozytywna postawa wobec narkotyków;
- e) program okazał się pomocny w zaprzestaniu eksperymentów bądź używania substancji psychoaktywnych;
- f) pacjenci zmienili swoje zachowanie wobec narkotyków oraz zwiększyła się świadomość poszczególnych uczestników dotycząca zażywania narkotyków;
- g) działania realizowane były w dniach 17.02.2016-31.12.2016.

- **Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna w Szczecinie**

Zakres wykonanych działań:

- a) grupowe zajęcia psychoedukacyjne – warsztatowe zajęcia prowadzone dla grup dzieci, młodzieży i dorosłych – osób zagrożonych uzależnieniem, charakteryzujących się zachowaniami problemowymi. Spotkania prowadzone były metodami aktywnymi, polegały na zachęcaniu uczestników do refleksji nad własnym zachowaniem związanym z używaniem narkotyków, skonfrontowaniu z własnymi ograniczeniami, zmotywowaniu do zmiany postaw, przekazaniu wiedzy o zagrożeniach i podniesieniu umiejętności podejmowania konstruktywnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Warsztaty ukierunkowane były na profilaktykę używania substancji psychoaktywnych, zapobieganie nadużywaniu oraz ograniczenie problemów wynikających z zażywania. Uczestnicy uczyli się w jaki sposób radzić sobie z presją, w jaki sposób rozwiązywać konflikty i podejmować racjonalne decyzje związane z używaniem substancji psychoaktywnych;
- b) wsparcie indywidualne, poradnictwo i konsultacje – skierowane było do uczestników zajęć grupowych, realizowane w formie indywidualnych sesji z terapeutą. Miało na celu udzielenie doraźnego wsparcia, analizę aktualnych trudności, opracowanie planu pracy, pogłębienie świadomości własnych trudności, wzmocnienie nabytych umiejętności oraz motywacji do zmiany;
- c) konsultacje rodzinne – tematyką była diagnoza problemów, udzielenie wsparcia psychologicznego, zaplanowanie działań pomocowych, przekazanie informacji na temat możliwych rozwiązań, podniesienie poziomu umiejętności wychowawczych oraz - w razie konieczności - skierowanie po specjalistyczną pomoc. Konsultacje odbywały się w poradni, obejmowały jedno-dwa spotkania. Spotkania miały na celu podniesienie umiejętności wychowawczych oraz wiedzy rodziców lub opiekunów na temat zagrożeń związanych z przyjmowaniem narkotyków przez ich dzieci. W sytuacjach wymagających bardziej intensywnych interwencji, rodziny kierowano do grupy wsparcia lub innych programów pomocowych;
- d) przeprowadzenie interwencji kryzysowych dla uczestników programu – celem sesji jest dostarczenie doraźnego wsparcia w sytuacji trudnej, redukcja napięcia emocjonalnego, pomoc w poradzeniu sobie z emocjami oraz motywowanie i poszukiwanie rozwiązań. W zależności od potrzeb klienta i jego sytuacji, kierowano go do dalszego wsparcia w ramach programu lub innego serwisu pomocowego;

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) liczba odbiorców: **280**;
- b) zrealizowano 240 godzin zajęć warsztatowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych zagrożonych uzależnieniem;
- c) odbyło się 100 godzin interwencji kryzysowych/60 osób;
- d) przeprowadzono 280 godzin zajęć indywidualnych o charakterze motywacyjno-wspierającym;
- e) odbyły się 124 godziny konsultacji rodzinnych/40 osób;

- f) współpracowano 11 placówkami edukacyjnymi, opiekuńczymi, wychowawczymi oraz instytucjami pomocowymi (ośrodkami pomocy społecznej, kuratorami, policją ds. nieletnich);
- g) przeprowadzono 12 godzin spotkań informacyjnych na temat programu dla rodziców, młodzieży, pedagogów;
- h) 10 osób zostało skierowanych do specjalistycznej pomocy w związku z używaniem narkotyków;
- i) rozpowszechniono 3 000 sztuk materiałów edukacyjnych (plakaty, ulotki);
- j) w wyniku przeprowadzonych działań osiągnięto następujące rezultaty:
 - ograniczenie zachowań ryzykownych wśród odbiorców programu,
 - wzrosła wiedza uczestników na temat konsekwencji związanych z zażywaniem substancji psychoakt.,
 - wzrósł poziom wiedzy na temat możliwości korzystania z profesjonalnej pomocy,
 - zaobserwowano wzrost poziomu umiejętności podejmowania konstruktywnych decyzji w sytuacjach związanych z narkotykami oraz umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami i kryzysami,
 - nastąpiła poprawa w relacjach i rolach społecznych,
 - wzrosła wiedza i umiejętności wśród rodziców i opiekunów na temat zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży,
- j) działania realizowane były w dniach 10.02.2016-31.12.2016.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii.

Zadanie zostało zrealizowane przez organizacje pozarządowe na podstawie otwartego konkursu ofert.

Wykonawcy zadania:

- Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Szczecinie (39 550 zł)
- Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA-DU” (40 450 zł)

Łączna kwota dotacji: **80 000 zł**

Ogólna liczba osób, które skorzystały z oferty: **6 823**

• Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno – Konsultacyjna w Szczecinie

Zakres wykonanych działań:

- a) działania środowiskowe (dyżury partyworkerskie podczas imprez muzycznych) – podczas dyżurów partyworkerzy prowadzili edukację/rozmowy na temat powikłań zdrowotnych wynikających z używania narkotyków, dystrybuowali ulotki, broszury informacyjne i edukacyjne na temat zagrożeń i sposobów ich minimalizowania oraz promowali bezpieczną zabawę poprzez hasła na koszulkach i plakatach. W trakcie działań przeprowadzano diagnozę środowiska uczestników młodzieżowych imprez muzycznych oraz udzielano wsparcia w sytuacjach kryzysowych;
- b) zajęcia edukacyjne w środowisku studenckim – tematyką zajęć były zagrożenia związane z używaniem substancji psychoaktywnych i sposoby minimalizowania szkód. Spotkania przeprowadzone zostały w formie dyskusyjno-warsztatowej;

- c) kampanie promujące bezpieczną zabawę – dystrybucja materiałów podczas dyżurów oraz postawienie standów z hasłem „Zażywam tylko dźwięków” w klubach akademickich oraz na Wydziałach Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, informacje w mediach i Internecie;
- d) szkolenia podwyższające umiejętności i kwalifikacje wolontariuszy partyworkerów:
 - szkolenie z pierwszej pomocy przedmedycznej w PCK (16 godzin),
 - szkolenie pt. „Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych, współpracy oraz twórczego rozwiązywania problemów w pracy (10 godzin),
 - szkolenie pt. „Filozofia redukcji szkód oraz partywork – cele, zadania, etyka pracy” (8 godzin).

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) działania środowiskowe:
 - dyżury – 670 godzin,
 - praca wolontariuszy – 137 godzin,
 - wyjścia do 7 klubów i 6 akademików – 55 godzin.
- b) działania edukacyjne:
 - 11 spotkań ze studentami – 400 osób/35 godzin (rozdano 5 000 sztuk materiałów edukacyjnych),
 - prowadzono kampanię promującą bezpieczną zabawę (15 klubów, akademiki Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, informacje w Internecie i mediach) – 10 000 odbiorców,
 - prowadzono szkolenia dla wolontariuszy i partyworkerów – 10 osób/34 godziny,
 - poradnictwo – 4 osoby/220 rozmów,
 - monitorowanie zjawiska narkomanii – 220 rozmów z klientami, 100 ankiet ewaluacyjnych.
- c) działania realizowane były w dniach 07.07.2016-31.12.2016.

• **Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA-DU” – Profilaktyczny Tramwaj**

Zakres wykonanych działań:

Zakres wykonanych działań obejmował edukację środowiskową, dotyczącą profilaktyki (informacja i edukacja mieszkańców Szczecina) w kontekście środków psychoaktywnych, a także zwiększenie poziomu wiedzy na temat chorób przenoszonych drogą płciową. Działania realizowane były w tzw. ruchomym punkcie informacyjnym.

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) liczba odbiorców: **1750-2000** (podczas pięciu przejazdów tramwaju)/20 godzin działań;
- b) liczba odbiorców podczas jednego przejazdu wahała się w granicach 350-400 osób;
- c) rozdystrybuowano ponad 7 rodzajów ulotek, 13 800 sztuk materiałów edukacyjnych;
- d) przeprowadzono 1 415 rozmów;
- e) w akcji brało udział dwóch edukatorów i dwóch wolontariuszy;
- f) przejazdy tramwaju odbyły się w dniach 23.07.2016, 06.08.2016, 03.09.2016, 24.09.2016, 22.10.2016, 09.11.2016.

- **Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA-DU” – Telefon zaufania**

Zakres wykonanych działań:

- a) głównym działaniem było prowadzenie dyżurów przy Telefonie Zaufania oraz konsultacji e-mailowych dla osób potrzebujących pomocy w obszarze narkomanii i problemu HIV/AIDS;
- b) poradnictwo telefoniczne (Telefon Zaufania) odbywało się w każdy poniedziałek i czwartek w godz. 16:00-18:00;
- c) średnio na dyżurze doradca/terapeuta uzależnień udzielał 2-3 porady. Poradnictwo e-mailowe, po raz pierwszy uruchomione w 2015 roku, realizowane było przez terapeutę uzależnień, a odpowiedź następowała w ciągu 48 godzin od zgłoszenia. Udzielane były m.in. informacje, gdzie można uzyskać pomoc, jeżeli osoba jest uzależniona lub ma trudności z substancjami psychoaktywnymi, czy pomoc osobom uzależnionym jest bezpłatna i anonimowa, czy bezpłatnie i anonimowo można wykonać badania na obecność przeciwciał anty-HIV, jak długo czeka się na wynik, po jakim czasie od sytuacji ryzykownej można wykonać badanie na obecność przeciwciał anty-HIV, jakie są drogi zakażenia, czy alkohol może wpływać na ryzykowne zachowania, czy poprzez branie narkotyków można zakazić się wirusem HIV, itd.

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) liczba odbiorców: **185**;
- b) łącznie w roku 2016 udzielono **125** porad telefonicznych i **60** porad mailowych;
- c) wypracowano łącznie 50 dyżurów przy Telefonie Zaufania/148 godzin;
- d) zwiększył się poziom wiedzy na temat środków psychoaktywnych oraz dostępności do pomocy różnych instytucji i organizacji pozarządowych, które przeciwdziałają narkomanii i alkoholizmowi.
- e) działania realizowane były w okresie 04.07.2016-31.12.2016.

- **Stowarzyszenie Wolontariuszy „DA-DU” – Działania profilaktyczne z zakresu problemu narkomanii w środowisku MSM**

Zakres wykonanych działań:

- a) działania środowiskowe – zostały przeprowadzone w dwóch klubach nocnych;
- b) działania polegały na rozdawnictwie materiałów dotyczących szkodliwości substancji psychoaktywnych;
- c) kolejnym działaniem było przeprowadzenie rozmów z MSM, które ukierunkowane były na poradnictwo z zakresu uzależnień;
- d) uczestnicy informowani byli o możliwości bezpłatnego i anonimowego testowania się w kierunku HIV w Punkcie diagnostyczno-Konsultacyjnym w Szczecinie.

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) liczba odbiorców: **360** – w tym 294 osoby objęto poradnictwem, rozmowami indywidualnymi; główną grupą odbiorców byli ludzie w wieku 18-35 lat, uczniowie szkół zawodowych i średnich, a także studenci pracujący zawodowo;
- b) przeprowadzono badanie ankietowe – 102 ankiety;
- c) rozdano 3 000 sztuk materiałów edukacyjnych, w tym 1 580 ulotek;
- d) działania realizowane były w dniach 11.07.2016-31.12.2016.

4) Program zdrowotny dotyczący zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób eksperymentujących z narkotykami, użytkowników problemowych i uzależnionych od narkotyków.

Wykonawca zadania:

- Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje” na podstawie konkursu dla zakładów opieki zdrowotnej

Łączna kwota dotacji: **34 826,46 zł**

Ogólna liczba osób, które skorzystały z oferty: **478**

Zakres wykonanych działań:

- a) konsultacje – prowadzone były przez lekarza psychiatrę, dotyczyły postawienia diagnozy, propozycji terapii i przeprowadzenia interwencji wpierającej;
- b) indywidualne spotkania wspierające dla współuzależnionych – tematyka spotkań dotyczyła m.in. psychoedukacji, aspektów prawnych leczenia odwykowego oraz kryzysu w małżeństwie i rodzinie;
- c) terapia indywidualna – przeprowadzona przez specjalistę terapii uzależnień;
- d) grupa dla uzależnionych kobiet – zakres pracy obejmował zmiany w oparciu o dialog motywacyjny, naukę pozytywnego myślenia oraz uporządkowanie wiedzy o potrzebach i poznanie warunków niezbędnych do ich zaspokojenia;
- e) poradnictwo i edukacja – polegały na przeprowadzeniu rozmów dotyczących podjęcia leczenia w trybie ambulatoryjnym i stacjonarnym, współuzależnienia, zasadności i przebiegu leczenia, szkodliwości używania, motywowania do podjęcia leczenia, rozpoznawania i działania narkotyków, kontynuowania leczenia po opuszczeniu Zakładu Karnego;
- f) profilaktyka – podjęto między innymi tematy: zagrożenia zdrowotne związane z używaniem substancji psychoaktywnych, pierwsza pomoc, sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach, niebezpieczne zachowania po narkotykach, zyski i straty związane z używaniem oraz zaburzenia psychiczne związane z zażywaniem;
- g) grupa edukacyjna – podczas zajęć omówione zostały zagrożenia związane z używaniem dopalaczy;
- h) grupa dla osób żyjących z wirusem HCV – warsztaty dotyczyły przekazania podstawowej wiedzy o niebezpieczeństwie używania dopalaczy, możliwości zakażenia HCV oraz jakości życia osób zakażonych wirusem HCV.

Dane sprawozdawcze zaprezentowane przez wykonawcę:

- a) liczba odbiorców: **478**;
- b) przeprowadzono 52 godziny konsultacji z 47 osobami podczas 33 spotkań (16.09.2016-12.12.2016);
- c) podczas 18 spotkań odbyło się 28 godzin zajęć wspierających dla współuzależnionych, w których uczestniczyło 28 osób (15.09.2016-07.12.2016);
- d) w ramach terapii indywidualnej zrealizowano 52 jednogodzinne spotkania, z których skorzystały 4 osoby (mężczyźni w wieku 21, 24, 33, 57 lat). Jeden mężczyzna zakończył terapię, dwóch mężczyzn pozostaje nadal w terapii (z innych środków), jedna osoba przerwała terapię z powodu zmiany miejsca zamieszkania (15.09.2016-12.12.2016);
- e) grupa dla uzależnionych kobiet liczyła 9 osób i zrealizowana została w wymiarze 30 godzin (17.09.2016-10.12.2016);

- f) przeprowadzono 65 godzin poradnictwa i edukacji dla 59 osób - 30 kobiet i 29 mężczyzn (15.09.2016-14.12.2016);
- g) w 91 godzinach zajęć profilaktycznych wzięło udział 101 osób;
- h) odbyło się 16 godzin warsztatów dotyczących podstaw wiedzy z zakresu HIV/AIDS z których skorzystało 106 osób (19.10.2016-07.12.2016);
- i) zrealizowano 12 godzin grupy edukacyjnej o tematyce podstaw wiedzy o niebezpieczeństwie używania „dopalaczy” i możliwości zakażenia HCV oraz jakości życia osób zarażonych wirusem HCV, w których udział wzięły 124 osoby (29.09.2016-08.11.2016).

5) Działalność profilaktyczna adresowana do dzieci, młodzieży i dorosłych uwzględniająca profilaktykę uzależnień oraz zakup materiałów dydaktycznych i nagród dla uczestników konkursów profilaktycznych.

Wykonawca zadania: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna Szczecin (10 000 zł)

Zakres wykonanych działań:

- a) Konkurs wiedzy „Olimpiada wiedzy HIV/AIDS” - konkurs zorganizowany w dniu 30.11.2016 w Gimnazjum nr 10 w Szczecinie. Głównym celem zadania było poszerzenie wiedzy przez młodzież na temat zakażeń HIV oraz skutków ryzykownych zachowań seksualnych oraz zażywania substancji psychoaktywnych. W ramach konkursu zostały zakupione nagrody książkowe na łączną kwotę 3 000 zł. Wzięło w nim udział **70** osób;
- b) Konkurs teatralny „Nie zażywam-To wygrywam” – konkurs adresowany do młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zorganizowany w dniu 13.12.2016 roku w Gimnazjum nr 8 w Szczecinie. Celem konkursu było ukazanie problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych, z uwzględnieniem nowych narkotyków, tzw. „dopalaczy”, za także zainspirowanie i integrowanie środowisk szkolnych do działań w zakresie profilaktyki uzależnień. W ramach konkursu zostały zakupione nagrody książkowe na łączną kwotę 10 000 zł. Wzięło w nim udział **100** osób.

Łączna kwota dotacji na zakup nagród konkursowych wyniosła 10 000 zł.

IV. Wykonanie budżetu

Zaplanowany w budżecie Miasta koszt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 wynosił **460 735,00 zł**. Koszt wykonania GPPN na 2016 rok wyniósł **394 826,46 zł**. Budżet został wykorzystany na poziomie 85,7%.

Na wykonanie budżetu Miasta w rozdziale zwalczanie narkomanii (realizacja GPPN) na poziomie 85,7% miała wpływ mniejsza niż przewidywano liczba wniosków o dofinansowanie złożonych przez beneficjentów Gminy Miasto Szczecin z zakresu zwalczania narkomanii.

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Michał Przeplera